

Dato: 01.11.2021

Høringsinnspill fra Norsk kulturråd

Norsk kulturråd er et kollegialt organ på ti personer nedsatt av Kongen i statsråd. Kulturrådet forvalter Norsk kulturfond på armlengdes avstand fra myndighetene og er et rådgivende organ for staten i kulturspørsmål. Dette er Kulturrådets viktigste innspill i budsjettprosessen:

1. Behov for større økning til det frie kunst- og kulturfeltet

Kulturrådet har søkt om 100 millioner kroner i friske midler til Norsk kulturfond i 2022 for å bidra til gjenoppbygging av kultursektoren etter covid-19-pandemien og for å styrke mangfoldet og ytringsrommene i kunst- og kulturfeltet. Vi konstaterer at dette ønsket ikke er innfridd i forslaget til statsbudsjett.

Norsk kulturfond har en sentral rolle i arbeidet for å styrke kunstnerøkonomien og i å sikre gode arbeidsvilkår for kunstnere over hele landet. Kulturfondet er også den viktigste finansieringskilden for det frie kunst- og kulturfeltet i Norge. Dette er en særlig sårbar del av norsk kultursektor, noe som ikke minst har blitt synlig under pandemien. Midler fra Kulturfondet stimulerer til høy aktivitet i det frie feltet, samtidig som den kunst- og kulturfaglige søknadsbehandlingen sikrer at det produseres og formidles kunst og kultur av høy kvalitet over hele landet.

Særlig ønsker vi å løfte frem mangfoldsperspektivet, med en styrking av ordningene for tverrfaglige tiltak, forprosjekter og produksjon. I tillegg ønsker vi å bidra til et større ytringsrom gjennom en styrking av ordningene for sakprosa, tidsskrifter og kritikk og kunnskapsprosjekter. Vi ber derfor komiteen om en økning på 20 millioner kroner til sakprosaordningen, og om minst 15 millioner kroner til styrking av øvrige relevante ordninger.

2. Satsing på mangfold og økt ytringsrom

Norsk kulturfond er den viktigste statlige finansieringskilden til den frie og prosjektbaserte delen av norsk kunst- og kulturliv. Samtidig finnes det aktører som ikke rommes av Kulturfondets ordninger og satsninger. Strukturelle elementer som språk, kvalitetsforståelser og faglig innretning av

ordninger kan være til hinder for nye søkere, stemmer og uttrykk. Alle skal kunne ta del i kunst og kultur uavhengig av geografi, kulturelt ståsted, sosial og økonomisk bakgrunn.

To av Kulturrådets viktigste strategiske innsatsområder fremover er «Mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser» og «Større ytringsrom – friksjonsfylte fellesskap.» I Norge står ytringsfriheten sterkt, men med framveksten av sosiale medier ser vi en økt polarisering av ytringsrommet. Økt negativ oppmerksomhet mot kunst og kunstnere påvirker de offentlige debattene og det som produseres og publiseres. Kulturrådet skal gjennom Kulturfondets ordninger forsvare kunst- og kulturuttrykk som frie ytringer, og bidra til å skape levende og kritiske offentligheter som kan styrke kunstens plass i samfunnet. Det er avgjørende at det finnes mange og ulike offentligheter hvor ytringene er frie. En økning i Kulturfondet vil derfor primært gå til å styrke disse strategiske satsingene.

3. Positive til regionale kulturfond

Regjeringserklæringen løfter muligheten for å etablere regionale kulturfond, og det er et forslag vi stiller oss positive til. Kulturrådet har god kjennskap til det frie feltet, og bevilger allerede i dag midler til kunstnere og kulturaktører over hele Norge. På bakgrunn av dette ber om å bli tatt med på råd når regionale kulturfond skal etableres. Vi ser det som naturlig at midlene til de regionale kulturfondene kommer i tillegg til midlene til Norsk kulturfond, og tror regionale kulturfond vil kunne supplere Norsk kulturfond på en god måte, ved å gis virkemidler som utfyller arbeidet Kulturrådet i dag utfører.